

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 14/2026-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Andreou Chorvátovou Nagyovou, advokátkou, Kozárovce 632, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní sp. zn. 4Pc/11/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v rodinnoprávnom konaní.

II.

2. O vyživovacej povinnosti sťažovateľa k jeho, medzičasom plnoletej, ešte v roku 2002 narodenej dcére, prebiehajú dve súdne konania. V prvom, ktoré začalo v marci 2020 na návrh matky, krajský súd rozsudkom z apríla 2025 potvrdil rozsudok mestského súdu z mája 2024 o zvýšení výživného z 80 na 180 eur mesačne. V časti o zročnom výživnom, ktoré mestský súd určil len do septembra 2023, rozsudok mestského súdu zrušil. O zročnom výživnom mestský súd znova rozhodol v máji 2025 a rovnako ho určil len za obdobie do septembra 2023. Odôvodnil to tak, že to je *spravodlivé*, keďže v septembri 2023 dcéra sťažovateľa ukončila strednú školu. Doplnil, že od októbra 2023 do budúca zostáva pôvodné výživné 80 eur a tým, či vyživovacia povinnosť sťažovateľa trvá, sa bude zaoberať okresný súd v konaní namietanom touto ústavnou sťažnosťou. Ústavný súd nálezom z júla 2025 (III. ÚS 97/2025) vyslovil, že týmto postupom mestského súdu boli porušené ústavné práva sťažovateľa uplatnené touto ústavnou sťažnosťou a priznal mu finančné zadostučinenie 1 000 eur.

3. V konaní namietanom touto ústavnou sťažnosťou sa sťažovateľ návrhom z augusta 2023 domáha zrušenia vyživovacej povinnosti voči svojej dcére. Návrh podal na mestskom súde, no ten ho postúpil okresnému súdu, ktorý v septembri 2024 konanie zastavil pre prekážku začatého konania, za ktoré považoval konanie na mestskom súde. Toto uznesenie krajský súd uznesením z januára 2025 zrušil a vec mu vrátil. Dospel k tomu, že nejde o konanie v totožnej veci, keďže mestský súd koná o návrhu na zvýšenie výživného a okresný súd o návrhu na jeho zrušenie. Okresný súd uznesením z júla 2025 konanie prerušil do skončenia konania vedeného na mestskom súde, v ktorom mestský súd musí riešiť aj to, či je dcéra sťažovateľa schopná sa sama živiť. I toto druhé uznesenie krajský súd uznesením z novembra 2025 zrušil. Uviedol, že mestský súd nerieši zrušenie vyživovacej povinnosti (schopnosti dcéry živiť sa sama). Okresný súd nariadil pojednávanie na 12. február 2026. Ústavná sťažnosť sťažovateľa z 15. augusta 2025 proti tomuto postupu okresného súdu bola ako zjavne neopodstatnená odmietnutá uznesením ústavného súdu zo 16. septembra 2025 (IV. ÚS 475/2025) s tým, že dĺžka konania nie je porušením ústavných práv sťažovateľa, keďže v postupe okresného súdu neboli súvislejšie obdobia nečinnosti, prejavom neefektívnosti je zrušenie uznesenia o zastavení konania a dôvodnosťou prerušenia konania sa bude zaoberať krajský súd.

III.

4. Sťažovateľ nesúhlasí s tým, mestský súd jeho návrh postúpil okresnému súdu, no je toho názoru, že postup okresného súdu viedol k porušeniu jeho ústavných práv. Vychádza z toho, že okresný súd postupuje v konaní, v ktorom si má aj bez návrhu zabezpečiť dôkazy na rozhodnutie o zániku jeho vyživovacej povinnosti. Sťažovateľ zdôrazňuje, že k predĺženiu konania neprispel a aj v dôchodkovom veku a pri zdravotných problémoch sa dostavil na obe pojednávania. Zastáva názor, že k predĺženiu konania prispel neefektívny postup súdu, ktorého dve rozhodnutia o zastavení a následne o prerušení konania boli zrušené.

IV.

5. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

6. Vec sťažovateľa je právne a fakticky celkom jednoduchá. Rozhodovanie súdov o tom, či vyživovacia povinnosť trvá, je bežnou agendou všeobecných súdov. Vec sťažovateľa sa skomplikovala pre všeobecné súdy zdanlivou nejasnosťou o tom, v ktorom zo súbežne prebiehajúcich konaní a ako deklarovať, či vyživovacia povinnosť sťažovateľa k jeho dcére trvá. Túto otázku komplikuje úprava určujúca príslušnosť všeobecných súdov. Zatiaľ čo na konanie o návrhu matky bol príslušný rozhodovať Okresný súd Bratislava III, z ktorého výkon súdництва prešiel na mestský súd, o návrhu sťažovateľa má rozhodnúť Okresný súd Pezinok.

7. Nedá sa však stotožniť s tým, že mestský súd nebol oprávnený deklarovat' odpoveď na otázku sťažovateľa, či jeho vyživovacia povinnosť trvá. Mestský súd už v čase, keď dcéra sťažovateľa skončila strednú školu, sa musel s touto otázkou vysporiadať. Je tomu tak preto, že pre rozhodnutie o návrhu na zvýšenie výživného nie je podstatné len to, či došlo k zmene pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu o výživnom v časti toho, aká má byť vyživovacia povinnosť, ale aj toho, či sa pomery oprávneného dieťaťa zmenili tak, že je schopné sa samo živiť. Aj mestský súd v konaní o návrhu matky mohol a mal túto otázku riešiť, keďže nie je dôvod na to, aby bolo súdnym rozhodnutím deklarované, že vyživovacia povinnosť trvá a výživné treba zvýšiť, ak takáto povinnosť zanikla. Práve preto mestský súd vo svojom druhom rozsudku dospel k celkom nenormatívnemu úniku, keď uviedol, že výživné len do septembra 2023 sa zvyšuje na 180 eur, a za *spravodlivé* považuje to, že ďalej trvá vyživovacia povinnosť sťažovateľa vo výške určenej skorším rozhodnutím. Nie, či je spravodlivé, ale či už správne alebo nesprávne bolo vysloviť, či vyživovacia povinnosť sťažovateľa trvá aj po septembri 2023. Tak ako mestský súd mohol zmeniť skorší rozsudok o vyživovacej povinnosti sťažovateľa ešte k jeho maloletej dcére, tak ho aj v tomto konaní mohol s ohľadom na možný zánik vyživovacej povinnosti zrušiť.

8. Všeobecné sudy však namiesto toho, aby jednoduchú otázku trvania vyživovacej povinnosti sťažovateľa vyriešili v jednom konaní na mestskom súde, vytvorili konštrukciu nevyhnutnosti dvoch konaní, v ktorých bolo nevyhnutné riešiť tú istú otázku. Právna neistota sťažovateľa mohla byť vyriešená v konaní na mestskom súde. To legitimizuje nielen názor sťažovateľa o tom, že nebol dôvod postúpiť jeho návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti okresnému súdu, ale aj závery okresného súdu o zastavení a následne o prerušení konania. Práve táto okolnosť znižuje význam rozhodovania okresného súdu pre nastolenie právnej istoty sťažovateľa o tom, či aj po septembri 2023 trvá jeho vyživovacia povinnosť k jeho dcére, ktorá v tom čase bola plnoletá a ukončila svoje vzdelávanie. Preto napriek právnym názorom vedúcim k množeniu súdnych konaní o tej istej otázke okresný súd nekonal celkom iracionálne, keď konanie najprv zastavil, a potom ho prerušil.

9. Rozhodujúce je však to, že konanie na okresnom súde netrvá viac ako tri roky a stále možno očakávať, že na najbližšom pojednávaní, teda po približne dva a pol roku od začatia konania, okresný súd odpovie na otázku, na ktorú už skôr mohol odpovedať mestský súd a ktorá sa týka toho, či vyživovacia povinnosť sťažovateľa v septembri 2023 zanikla. Pri takýchto okolnostiach stavu právnej neistoty sťažovateľa, a to aj pri jeho osobnej situácii, nemožno dospieť k záveru, že oproti uzneseniu ústavného súdu zo 16. septembra 2025 (IV. ÚS 475/2025) o približne päť mesiacov dlhšie trvajúce konanie okresného súdu by predstavovalo porušenie ústavných práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2026

Robert Šorl
predseda senátu